

Iskolakerti tevékenység sajátosságai a dögei Ölbey Irén Általános Iskolában

(Iskolakerti szakmai anyag)

Készítette: Agárdy Sándor intézményvezető. Döge. Ölbey Irén
Általános Iskola Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye.

Iskolakertünk, valójában az egész épülettömböt körül öleli. A bejárat rész és a tornaterem közötti egykori gazon területen alakítottuk ki a gyógy és fűszernövénykertünket. Talaja enyhén savanyú, a dögei lap és löszös homoktalajok keveréke. Tápanyagutánpótlásáról rendszeresen gondoskodni kell. Ezt a talaj felső részére tavasszal kiszórt túlérett istállótrágyával végezzük. A tornatermi tető feléről ide vezető csatorna vizét egy nagyobb vízgyűjtő edénnyel fogjuk fel. Általában egy-két hétig kitart benne a víz. Utána már csapról kell öntözni. A fajok betelepítése folyamatosan történt. Minden növény 60x60 cm-es téglaszegély közé van ültetve. Ezt évente kétszer az esztétikus megjelenés miatt mésszel lekenjük. A magas növények karókkal vannak megerősítve. Valamennyi itt található növény kis táblával van megjelölve, rajta számmal-melyet a katalógus segítségével azonosíthatnak. A gyógynövényeken külön sárga színű tábla, míg a fűszernövényeken lila táblácska is látható. Feliratozni nem szoktam, mert a fajismeret tanításának itt jól bevált módszere miatt jobban bevált a számokkal való jelölés. A katalógusban persze több mindent is megmutathatunk a növényről.

Az alábbiakban a dögei gyógy és fűszerkert fajlistáját adom közre.

A DÖGEI „ÖLBHEY IRÉN” ÁLTALÁNOS ISKOLA GYÓGY ÉS FŰSZERNÖVÉNY KERTJÉNEK FAJAI.

Jelmagyarázat: Sárga lap = Gyógynövény . Lila lap = Fűszer növény .
M=Mérgező! (F= fűszernövény) (Gy=gyógynövény)

1. CITROMFŰ /MELISSA OFFICINALIS / ..... (F.)
2. METÉLŐHAGYMA / ALLIUM SCHOENOPROSIUM/..... (GY+F)
3. KÖVIRÓZSA /SEMPERVIVUM TECTORUM/ ..... (GY)
4. BORSOSMENTA / MENTHA PIPERITA/ .....(GY+F)
5. LESTYÁN /LEVISTICUM OFFICINALE/ ..... (F)
6. CSICSÓKA /HELIANTHUS TUBEROSUS/ .....(GY)
7. CICKAFARK FŰ / ACHILLEA MILLEFOLIUM/ ..... (GY)
8. **VÉREHULLÓ FECSKEFŰ/CHELIDONIUM MAJUS MÉRGEZŐ!!! (GY)**
9. MARTILAPU / TUSSILAGO FARFARA/ ..... (GY)
10. FÖLDITÖK / BRYONIA ALBA/ ..... (GY)
11. SALÁTABOGLÁRKA /FICARIA VERNA/ ..... (F)
12. NAGY CSALÁN / URTICA DIOICA / .....(GY+F)
13. KÖRÖMVRÍRÁG / CALENDULA OFFICINALIS / ..... (GY)
14. ORVOSI ZSÁLYA / SALVIA OFFICINALIS /..... (GY)
15. CSERSZÖMÖRCE / COTINUS COGGYGRIA/ ..... (GY)
16. KAMILLA / MATRICARIA CHAMOMILLA/ ..... (GY)
17. ORVOSI FÜSTIKEFŰ / FUMERIA OFFICINALIS/ .....(GY)
18. IZSÓP / HISSOPUS OFFICINALIS / ..... (F)
19. **MACSKAGYÖKÉR / VALERIANA OFFICINALIS/...MÉRGEZŐ! ....(GY.)**
20. **VADGESZTENYE / AESCULUS HIPPOCASTANUM/ ..... (GY)**
21. MEDVEHAGYMA / ALLIUM URSINUM/ .....(GY+F)
22. **FEKETE NADÁLYTŐ / SYMPHYTUM OFFICINALE/ MÉRGEZŐ!!! (GY)**
23. LEVENDULA / LAVANDULA ANGUSTIFOLIA / ..... (F)
24. TORMA / ARMORACIA RUSTICANA / ..... (GY+F)
25. FOKHAGYMA / ALLIUM SATIVUM / .....(GY+F)
26. VÖRÖSHAGYMA / ALLIUM CEPA / .....(GY+F)
27. BORÁGÓ / BORAGO OFFICINALIS/..... (F)
28. PONGYOLA PITYPANG / Taraxacum officinale/ .....(GY)
29. SZUROKFŰ VAGY VADMAJORANNA/ Origanum vulgare/ .....(F)
30. KAPOR /ANETHUM GRAVEOLENS/..... (F)
31. SÓSKA / RUMEX ACETOSA/ ..... (F)
32. TÁRKONY / ARTEMISIA DRACUNCULUM/ ..... (F)
33. TERJÓKE KÍGYÓSZÍSZ /ECHIUM VULGARE/.....(GY)
34. MEZEI KAKUKKFŰ / THYMUS SERPYLLUM/ ..... (F).
35. GILISZTAŰZŐ VARÁDICS / TANACETUM VULGARE.....(GY)
36. MÁRIATÖVÍŠ/ Silybum marianum/..... (GY.)
37. LÁNDZSÁS ÚTIFŰ / PLANTAGO LANCEOLATA/ .....(GY.)
38. ORVOSI ZILIZ / ALTHAEA OFFICINALIS/ .....(GY.)
39. GOJI BOGYÓ / LYCIUM CHINENSIS/.....(GY.)
40. TÖRPERÓZSA /ROSCHINENSIS/...../GY.)
41. BAZSALIKOM./ Ocium basilicum/..... (GY+F.)
42. PEMETEFŰ / Marrubium vulgare/4-5 évig a helyén marad.....(GY.)
43. **ORVOSI ANGYALGYÖKÉR /ANGELICARHANGELICA M! (F+GY)**
44. SÁFRÁNYOS SZEKLICE ./ CARTHAMUS TINCTORIUS/.....(F.)
45. NAGY ÚTIFŰ / PLANTAGO MAJOR /.....(GY.)
46. PÓRÉHAGYMA /ALLIUM PORRUM /..... (F.)
47. METÉLŐ PETREZSELYEM / PETROSELINUNEOPOLITANUM/ (F+GY.)
48. BORSMENTA / MENTHA PIPERITA/..... (F+GY.)

49. ROZMARING / ROZMARINUS OFFICINALIS/.....(F.)
50. **ORVOSI SOMKÓRÓ / MELILOTUS OFFICINALIS/ MÉRGEZŐ !**(GY.)
51. PATIKA PÁRLÓFŰ /Agrimonia eupatoria/ .....(GY.)
52. KANADAI BETYÁRKÓRÓ / Erigerion canadensis/.....(GY.)
53. **ERDEI PAJZSIKA /Dryopteris filixmas/.....MÉRGEZŐ!....**(GY)
54. FEHÉR LÓHERE / Trifolium repens /.....(GY.)
55. ILLATOS IBOLYA / Viola odorata/.....(GY)
56. FEHÉR AKÁC /Robinia pseudoacacia/.....(GY.)
57. PÁSZTORTÁSKA / Capsella bursa-pastoris/.....(GY)
58. KÖZÖNSÉGES ORBÁNCFŰ /Hipericum perforatum/ .....(GY)
59. FEKETE BODZA /Sambucus nigra/ .....(GY)
60. BORÓKA /Juniperus communis/ .....(F.)
61. PAPSAJTMÁLYVA /Malva neglecta / .....(GY)
62. KÖZÖNSÉGES AGGÓFŰ / Senecio neglecta/.....(GY.)
63. KÖVÉR PORCSIN / Portulaca oleracea/.....(GY.)
64. KANADAI ARANYVESSZŐ /Solidago canadensis/ .....(GY)
65. KÖZÖNSÉGES BOJTORJÁN/Arctium lappa/.....(GY)
66. TEJOLTÓ GALAJ/ Galium verum/.....(GY)
67. ISTENFA/ Artemisia abrotanum /.....(F+GY)
68. PODAGRAFŰ/ Aegopodium podagraria/.....(GY)
69. LUCFENYŐ /Picea abies/..... (GY)
70. PARLAGI LIGETSZÉPE /Oenothera biennis/.....(GY)
71. MEZEI KATÁNG /Cichorium intybus/.....(GY)
72. GALAGONYA / Crataegus monogyna/.....(GY)
73. TYUKHÚR / Stellaria media/.....(Gy+F)
74. HÁRSFA / Tilia cordata/.....(GY)
75. GYÖKÉR PETREZSELYEM/Petroselinum tuberosum/..... (F+GY)
76. SÁRGARÉPA /Daucus carota/.....(F.)
77. SZÖSZÖS ÖKÖRFARKKÓRÓ /Verbascum phlomoides/.....(GY)
78. VADKÖRTE /Pyrus pyraster/ .....(GY)
79. SPENÓT /Spinacia oleracea/.....(F)
80. SÁRGA ÁRVACSalÁN / Lamium galeobdalon/.....(GY.)
81. MAJORÁNNA / Origanum majoranna/egynyári.....(Gy+F.)
- 82.
83. FEHÉR ÜRÖM / Artemisia absinthium/.....(F.)
84. HÚSOS SOM / Cornus mas/ .....(GY.)
85. FEKETE BERKENYE / Aronia melanocarpa „Viking”.....(GY.)
- 86.
87. HOMOKTÖVIS termős(Frugana)+porzós(Pollmix)/Hippophae rham (GY.)
88. BORSIKAFŰ / Csombor/ /Satureja hortensis/..... (Gy+F.)

Az iskolai gyógy és fűszernövénykert bejárati része.

2019. május 8-án a tematikus napon pedagógusok tesznek megfigyeléseket a gyógynövénykertben.

A kertész mellett a belső átriumos udvar ad helyet az ásvány és kőzetgyűjteményi kertünknek. Itt ebben a védett, télen is kellemes

helyen helyeztük el a mentor program során kapott kisebb meleg ágyunkat. Ennek beüzemelése még csak az elmúlt hetekben történt meg.

Az itt kiállított ásványok és kőzetek megfelelő számozás, de sok esetben feliratozás mellett a tanulók számára bármikor megtekinthetőek. Itt is a falra ragasztva találjuk az eligazodást segítő katalógust. A belső kertben is elhelyeztünk egy már korábban vásárolt esővízgyűjtő tartájt. Az iskola bejárata mellett állítottuk fel a kert meteorológiai állomást, míg a beltéri egység az iskola emeletén kapott helyet- megfigyelve a legjobb rádióátjátszási lehetőséget.

A bejárati részen található a Madárvendéglő-amely külön kis kertészt foglal el. Előtte sziklakert, itt van a madáritató, és többféle etető sőt odú is . Télen az osztályok heti váltással töltik fel az etetőket.

Virágtorony a Madárvendéglő szomszédságában. Mögötte a békabunkerek egy része látható.

Magas faoszlopra rögzítettük az állomást.

Az iskolakert sajátosságai közé tartozik, a 2011-ben még elhanyagolt, gazos nyugati oldali részben található iskolai fűvészkert. Valójában a bio-kerttel együtt ez készült el legelőszőr-igaz ez a munka tartott a legtovább. Az itt található növényfajok (állatfajok is) a környezetismeret, a természetismeret illetve a biológia órákon használható fel leginkább a fajismeret bővítésére. A biokert egyik fontos része a PET-palack sátor. Ehhez 1500-db. palackot használtunk fel. Paradicsom, illetve káposzta található benne. 2019- júniusában önkormányzati segítséggel végre a vizet is bevezettük erre a részre

Palánták a PET-palack sátorban 2019. június 14-én.(biokerti rész). A felül becsurgó eső nagyon jó öntözést ad.

A biokert és a fűvészkert elválasztó sövénykerítése. A magaságásban négy fajta burgonya, a piros PET-palackos ágyásban téli sarjadékhagyma található.

A bio-kertben egy kis meteorológiai állomás is megtalálható. Itt a találhatóak fehér riolittufa kődarabkákkal szegélyezve a boreális tűlevelű erdők fajait bemutató un. tajgai kert fajai. Ezeket a 7.osztályban tanulják.

A dögei Ölbey Irén Általános iskola tervezett fűvészkertjének életközösségenkénti fajlistája.

A taxonómiai tervezést , gyűjtést és telepítést végezte: Agárdy Sándor tanár

A fűvészkert fajismeret bővítő célú „élő biológiai szaktanterem” ahol az általános és középiskolában tanult növényfajok egy-egy példánya található kisebb biocönózisokba telepítve.

(267-faj 2016. okt.)

(280-faj 2017. június)

(373-faj 2019. április)

(Sz: származási hely)

Távoli tájakról származó növények: **G.**

1. Télálló banán / *Musa basjoo*/ .....Sz: Japán
2. Közönséges agávé / *Agave americana*/ ... Sz: Mexikó
3. Törlevelű pálmaliliom / *Yucca aliofolia*/ .....Sz: Észak és Közép-Amerika
4. Selyemakác / *Albizia julibrissin*/ ..... Sz: Ázsia
5. Közönséges füge/ *Ficus carica* / ..... Sz: Mediterráneum
6. Kínai páfrányfenyő /*Ginkgo biloba*/ .....Sz: Kína
7. Olasz dísznád/ *Arundo donax*/ .....Sz: Mediterráneum
8. Goji bogyó /*Lycium Barbarum*/.....Sz: Tibet/ Kína/
9. Kínai lila akác /*Wisteria sinensis*/ .....Sz: Kína
10. Zebrafű /*Miscanthus sinensis zebrinus*/ .....Sz: Japán
11. Metake félnád bambusz / *Arundinaria japonica*/ .....Sz: Japán
12. Kínai kissárga fa/ *Maackia chinensis*/.....Sz: Kína
13. Boglárkacserje / *Kerria japonica*/ .....Sz: Kína
14. Fehér eperfa / *Morus alba*/ .....Sz: Kína
15. Hajszál levelű nyúlárnyék / *Asparagus tenuifolius*/ .....Sz: Afrika-Ázsia
16. Mahonia / *Mahonia nervosa*/ .....Sz: Kelet-Ázsia
17. Amerikai díszköles / *Panicum virgatum* /.....Sz: Közép-Amerika
18. *Miscanthus sinensis* / évelő díszfű/.....Sz: Kína
19. Trombitafolyondár / *Campsis radicans*/ .....Sz: USA-délkeleti része
20. Törpe vadmandula/ *Amigdalus nana*/.....Sz: Elő-Ázsia
21. Japán lonc / *Lonicera japonica Halliana*/.....Sz: Japán
22. Hamisciprus / *Chamaecyparis obtusa*/.....Sz: Észak-Amerika
23. Fekete dió / *Juglans nigra*/.....Sz: Észak-Amerika
24. Enciánfa / *Solanum rantonneti*/ kifagyott
25. Zsidótövis / *Ziziphus jujuba*/ Sz:.....Mediterránium
26. Gledicsia/ *Gleditsia triacanthos*/ Sz:.....Észak-Amerika
27. Aranyvessző vagy aranyfa / *Forsythia intermedia*/ Sz:.....Kína
28. Koreai jegenyefenyő/ *Abies koreana Osberon*/ Sz:.....Ázsia
29. Mocsárciprus / *Taxodium distichum*/.. Sz:.....Észak-Amerika.
30. Törpefenyő/*Pinus mugo*/..... Sz:.....Európa magas hegységei
31. Levendula/ *Lavandula angustifolia*/ Sz:.....Nyugat-Európa
32. Kaukázusi jegenyefenyő (Nordmann fenyő)/ *Abies nordmannia*/Sz:.....Kaukázus
33. Páncélfenyő/ *Pinus leucodermis*/ Sz:.....Balkán-Félsziget
34. Liliomfa / *Magnolia x soulangiana*/ ..Sz:.....Kelet-Ázsia
35. Aranyeső/*Laburnum anagyroides*/ Sz: .....Dél-Európa
36. Hortenzia / *Hydrangea macrophylla serrata*/ Sz:.....Japán
37. Télálló kaktusz / *Opuntia basilaris* Sz:.....Észak-Amerika

38. Oleander / *Nerium oleander*/Sz:.....Mediterránium
 39. Nyugati ostorfa / *Celtis occidentalis*/Sz:.....Észak-Amerika
 40. Mandarin / *Citrus reticulata*/Sz:.....Dél-Kína
 41. Fekete fenyő/ *Pinus nigra*/.....Sz: Kis-Ázsia
 42. Fekete dió/*Juglans nigra*/ Sz:.....Észak-Amerika
 43. Japánbír/*Chaenomeles japonica*/Sz:.....Japán
 44. Érdeslevelű gyöngvirágcsereje/ *Deutzia scabra*/ Sz:.....Kelet-Ázsia
 45. *Jucca filifera* /Sz:.....Texas .....USA.
 46. Ausztrál legyezőpálma /*Livistona australis*/ Sz: .....Ausztrália
 47. Aloe vera /Sz: .....Afrika
 48. *Selaginella lepidophylla* /csipkeharaszt/ Sz:.....Mexikó
 49. Boglárkacserje / *Kerria japonica*/ Sz:.....Kína
 50. Tamariszkusz /*Tamarix tetrandra* /Sz:.....Közép- Ázsia
 51. Téli jázmin /*Jasminum nudiflorum*/ Sz:.....Nyugat-Kína

A mediterrán és sivatagos területek fajait bemutató rész a fűvészkertben.

Rét, legelő életközössége /és gyomkert /: **F.**

52. Parlagfű / *Ambrosia artemisiifolia*/ .....Sz: Észak-Amerika
 53. Nagy cickafark/ *Achillea millefolium*/
 54. Fehér libatop/ *Chenopodium album*/
 55. Orvosi atracél / *Anchusa officinalis*/

56. Porcsin keserűfű / *Polygonum aviculare*/
57. Nyúlsaláta / *Prenanthes purpurea*/
58. Közönséges bakszakáll / *Tragopogon orientalis*/
59. Gilisztaűző varádics / *Tanacetum vulgare*/
60. Ligeti zsálya *Salvia nemorosa*/
61. Fehér üröm/ *Artemisia absinthium*/
62. Pettyegetett levelű orbáncfű/*Hypericum perforatum*/
63. Pongyola pitypang / *Taraxacum officinale*/
64. Nagy útifű/ *Plantago major*/
65. Lándzsás útifű / *Plantago lanceolata*/
66. Réti csenkesz/ *Festuca pratensis*/
67. Sovány csenkesz / *Festuca pseudovina*/
68. Közönséges ördögcérna/ *Lycium barbatum*/ .....Sz: Kína
69. Nagy csalán./ *Urtica dioica*/
70. Piros árvacsalán./ *Lamium purpureum*/
71. Kanadai aranyvessző./ *Solidago canadensis*/.....Sz: Észak-Amerika
72. Tejoltó galaj. / *Galium verum*/
73. Kígyóhagyma./ *Allium scorodoprasum*/
74. Üstökös gyöngyike/ *Muscari comosum*/
75. Szőrös disznóparéj./*Amaranthus retroflexus*/
76. Szúrós gyöngyajak /*Leonurus Cardiaca*/
77. Ragadós galaj / *Galium aparine*/
78. Közönséges aggófű /*Senecio vulgaris*/
79. Jakabnapj aggófű /*Senecio jacobaea*/
80. Betyárkóró / *Erigeron canadensis*/ .....Sz: Közép és Észak-Amerika
81. Martilapu/ *Tussilago farfara*/
82. Gyalogbodza. / *Sambucus ebulus*/
83. Közönséges gyújtóványfű. / *Linaria vulgaris*/
82. Mezei katáng. / *Cichorium intybus*/
84. Kúszó boglárka. / *Ranunculus repens*/
85. Réti boglárka. / *Ranunculus acris*/
86. Mezei sóska. / *Rumex acetosa*/
87. Közönséges oroszlánfog/ *Leontodon hispidus*/
88. Terjőke kígyószisz. / *Echium vulgare*/
89. Mezei menta. / *Mentha arvensis*/
90. Nagy útifű/ *Plantago major*/
91. Molyhos ökörfarkkóró. / *Verbascum thapsus*/
92. Közönséges gyújtóványfű / *Linaria vulgaris*/
93. Réti perje/ *Poa pratensis*/
94. Csomós ebír / *Dactylis glomerata*/
95. Angolperje/ *Lolium perenne*/

- 96. Franciaperje/ *Arrhenantherum elatius*/
- 97. Csillagpázsit/ *Cynodon dactylon*/
- 98. Egérárpa/ *Hordeum murinum*/
- 99. Puha rozsnok / *Bromus mollis*/
- 100. Tyúkhúr / *Stellaria media*/
- 101. Pipacs / *Papaver rhoeas*/
- 102. Vadrózsa / *Rosa canina*/
- 103. Nyúlárnyék / *Asparagus officinalis*/
- 104. Kökény / *Prunus spinosa*/
- 105. Vadalma / *Malus sylvestris*/
- 106. Vadkörte / *Pyrus pyraeaster*/
- 107. Lucerna / *Medicago sativa*/
- 108. Farkas kutyatej / *Euphorbia cyparissias*/
- 109. Vadkomló / *Humulus lupulus*/
- 110. Hamvas szeder / *Rubus caesius*/
- 111. Erdei mályva / *Malva sylvestris*/

Víz-vízpart életközössége: B.

- 131. Fehér nyír/ *Betula pendula*/
- 132. Keskenylevelű gyékény / *Typha angustifolia*/
- 133. Széleslevelű gyékény/ *Typha latifolia*/
- 134. Nád / *Phragmites australis*/
- 135. Réti sás / *Carex distans*/
- 136. Sárga nőszirmom./ *Iris pseudacorus*/
- 137. Fekete nadálytő/ *Symphytum officinale*/
- 138. Fehér fűz / *Salix alba*/
- 139. Vízi harmatkása/ *Glyceria maxima*/
- 140. Rekettyefűz / *Calix cinerea*/
- 141. Fehér nyár / *Populus alba*/
- 142. Apró békalencse./ *Lemna minor*/
- 143. Fehér tündérrózsa/ *Nymphaea alba*/
- 144. Vízi hídör. / *Alisma plantago-aquatica*/
- 145. Füzéres süllőhínár / *Myriophyllum spicatum*/
- 146. Réti lórom. / *Rumex obtusifolium*/
- 147. Pénzlevelű lizinka / *Lysimachia nummularia*/
- 148. Mocsári gólyahír / *Caltha palustris*/
- 149. Nyíllevelű nyílfű. / *Sagittaria sagittifolia*
- 150. Széles levelű gyékény / *Typha latifolia*/
- 151. Ágas békabuzogány / *Sparganium ramosum*/
- 152. Tavi káka / *Schoenoplectus lacustris*/
- 153. Kúszó boglárka / *Ranunculus repens*/

- 154. Libapimpó/ *Potentilla anserina*/
- 155. Mocsári nefelejcs / *Myosotis palustris*/
- 156. Rucaöröm /*Salvinia natans*/
- 157. Kolokán / *Stratoides aloides*/
- 158. Orvosi ziliz /*Althaea officinalis*/
- 159. Enyves éger / *Alnus glutinosa*/
- 160. Pipacs / *Papaver rhoeas*/
- 161. Sulyom / *Trapa natans*/
- 162. Hínáros békaszőlő / *Potamogeton perfoliatus*/

Hazai elegyes erdők életközössége: **E.**

- 180. Boróka / *Juniperus communis*/
- 181. Erdei pajzsika / *Dryopteris filis-mas*/
- 182. Mezei juhar/ *Acer campestre*/
- 183. Vörös tölgy/ *Quercus rubra*/ .....Sz: Észak-Amerika
- 184. Mocsári tölgy. / *Quercus palustris*/ .....Sz: Észak-Amerika
- 185. Kocsányos tölgy./*Quercus robur*/
- 186. Pettyegetett levelű orbáncfű /*Hypericum perforatum*/
- 187. Seprőzanót./ *Sarothamnus scoparius*/
- 188. Fehér akác /*Tobinia pseudacacia*/ ..... Sz: Közép és Észak-Amerika
- 189. Mezei szil / *Ulmus minor*/
- 190. Kökény / *Prunus spinosa*/
- 191. Egybibés galagonya./ *Crataegus monogyna*/
- 192. Vadkörte ./ *Pyrus pyraster*/
- 193. Dió / *Juglans regia*/
- 194. Orgona/ *Syringa vulgaris* / ..... Sz: Balkán
- 195. Vérehulló fecskefű/ *Chelidonium majus*/
- 196. Fagyal / *Ligustrum vulgare*/
- 197. Fekete bodza / *Sambucus nigra*/
- 198. Közönséges borostyán/ *Hedera helix*/
- 199. Vadrózsa./ *Rosa canina*/ ..... Sz: Perzsia
- 200. Saspáfrány./ *Pteridium aquilinum*/
- 201. Kikeleti hóvirág /*Galanthus nivalis*/
- 202. Pompás hóvirág / *Galanthus elwesii*/
- 203. Sárga tyúktarj / *Gagea lutea*/
- 204. Ernyős sárma. / *Ornithogalum umbellatum*/
- 205. Orvosi szappanfű . / *Saponaria officinalis*/
- 206. Salátaboglárka. / *Ficaria verna*/
- 207. Zselnice-meggy-májusfa . / *Prunus padus*/

208. Közönséges tiszafa / *Taxus baccata*/
209. Kőrlevelű juhar / *Acer negundo*/ .....Sz: Észak-Amerika
210. Nagylevelű hárs / *Tilia platyphyllos*/
211. Gyöngyvirág / *Convallaria majalis*/
212. Sárga árvacsalán/ *Lamium galeobdolon*/
213. Bablevelű varjúháj./ *Sedum maximum*/
214. Kis télizöld / *Vinca minor*/
215. Őszi kikerics /*Colchicum autumnale*/
216. Közönséges tányérzuzmó/ *Parmelia mougeotii*/
217. Közönséges sárgazuzmó / *Xanthoria parietina*/
218. Valódi májmoha/ *Marchantia polymorpha*/
219. Háztetőmoha / *Tortula ruralis*/
230. Leske moha / *Leskea polycarpa*/
231. Ciprusmoha / *Hypnum cupressiformes*/
232. Mezei zsurló / *Equisetum arvense*/
233. Tavaszi tűzike /*Leucorum vernum*/
234. Közönséges erdei káka /*Scirpus sylvaticus* /
235. Szálkás pajzsika /*Dryopteris carthusiana*/
236. Ösztörűs veronika / *Veronica chamaedrys*/
237. Vadcsereznye / *Prunus avium*/
238. Kanadai aranyvessző / *Solidago canadensis*/
239. Bükk /*Fagus silvatica*/
240. Medvehagyma / *Allium ursinum*/

Tajgaerdők életközössége: **D.**

250. Lucfenyő/ *Picea abies*/
251. Fehér nyír/ *Betula pendula*/
252. Vörösfenyő/ *Larix europaea*/
253. Erdei fenyő/ *Pinus sylvestris*/
254. Simafenyő/*Pinus strobus*/ Sz:.....Észak-Amerika
255. Kolorádó fenyő / *Abies concolor*/ Sz:.....Észak-Amerika
256. Fehér fűz / *Salix alba*/
257. Fehér nyár / *Populus alba*/
258. Madárberkenye/ *Sorbus aucuparia*/
259. Vörös áfonya /*Vaccinium vitis idaea*/

Dísznövény sáv (rendszertani bemutató): **A.**

- 271. Tollborzfü / *Pennisetum alopecuroides*/ .....Sz: Kína
- 272. Tulipán/Tulipa nemzetség/ *Tulipa hybrida*/.....Sz: Közép-Ázsia
- 273. Piros gyűszűvirág / *Digitalis purpurea*/
- 274. Tarka kutyatej / *Euphorbia marginata*/
- 275. Árnyliliom. / *Hosta plantaginea*/.....Sz: Kelet-Ázsia
- 276. Fáklyaliliom. / *Knipholia hybrida*/.....Sz: Afrika
- 277. Amerikai kései ibolya./ *Viola saroria*/ .....Sz: Észak-Amerika
- 278. Fehér nárcisz. / *Narcissus poeticus*/
- 279. Lángszínű sásliliom. / *Hemerocallis fulva*/ .....Sz: Kelet-Ázsia
- 280. Nőszirm fajok / *Iris spp.*/
- 281. Kanna / *Canna indica*/ Sz:.....Amerika 282.
- Nyúlárnyék / *Asparagus officinalis*/
- 283. Mocsári hibiszkusz / *Hibiscus moscheutas*/.....Észak-Amerika.

Régi tájfajta gyümölcsfák és cserjék sávja , kiskerti növények, hazánkban termesztető egzotikus zöldségek, gyümölcsök. (biokert): **C.**

- 321. Bereczki birs / *Cydonia oblonga*/ .....Sz: Kaukázus
- 322. Paraszt barack / magról kelt barack/ *Prunus persica*/.....Sz: Kína
- 323. „Nemtudom szilva”, vagy Penyigei ártéri szilva / *Prunus domestica*/
- 324. Besztercei muskotályos szilva/*Prunus domestica*/
- 325. Pándi üvegmeggy / *Prunus cerasus*/
- 326. Direkt termő „Nyisztor” vagy „Dani” szőlő / *Vitis vinifera*/(tőkeművelésű)
- 327. Földieper / *Fragaria ssp.*/ (Dombágyban)
- 328. Málna/*Rubus idaeus*/
- 329. Ribizli /bokros//*Ribes rubrum*/
- 330. Ribizli/magastörzsű-Jonker Van Test/ *Ribes rubrum*/
- 331. Tüske nélküli szeder/*Rubus rusticanus*/
- 332. Csicsóka / *Helianthus tuberosum*/
- 333. Kivi /*Actinidia deliciosa* „Jenny”/.....Sz: Kína
- 334. Fekete ribizli / *Ribes nigrum*/
- 335. Torma / *Armoracia rusticana*/
- 336. Téli sarjadékhagyma / *Allium fistulosum*/ Sz:.....Kelet-Ázsia.
- 337. Alma /*Malus domestica*/ „Florina” A jonathán alma varasodás rezisztens hibridje. Sz: Francia o.
- 338. Sárga cseresznye /*Prunus avium* Dönissens/
- 339. Duránci barack /*Prunus persica*/

340. Bóralma / Parker Pepin/

341. Tárkony /Artemisia dracunculus/

342. Gülbaba burgonya /(*Solanum tuberosum*)

Paradicsom és karalábé palántáka bio-kertben. Az ágyáskeretet mi magunk készítettük.

A „Tudás kertje projekt” iskolai gyümölcsöskertjének fajai: T.

„Kertész legyen, ki boldogságra vágyik!”.

1/351. Vadszilva / *Prunus cerasifera* (*P.myrabolana*)/

2/352. Vadalma / *Malus sylvestris*/

3/353. Vadkörte / *Pyrus pyraster*/

4/354. Füge /*Ficus carica*/

5/355. Nemes szilva (Stanley)/*Prunus domestica*/

6/356. Cseresznye (Van)/*Prunus subg. Cerasus*/

7/357. Nemes körte (Vilmos)/*Pyrus communis*/

8/358. Meggy (Újfehértói fürtös)/*Prunus cerasus*/

9/359. Kajsziarack (Magyar kajszi)/*Prunus armeniaca*/

10/360. Magas törzsű köszméte /Pallagi óriás/ *Ribes uva-crispa*/

11/361. Naspolya (Holland óriás)/*Mespillus canescens* L./

12/362. Birs (Bereczki)/*Cydonia oblonga*/

13/363. Nemes alma (Florina)/*Malus domestica*/

14/364. Őszibarack (Radhawen)/*Prunus persica*/

- 15/365. Magas törzsű nemesített kökény gyümölcs / *Prunus spinosa* / /Szőke Ferenc nemesítése/
- 16/366. Magas törzsű piros ribizli / Jonker Van Test//*Ribes rubrum*/
- 17/367. Parasztbarack / magról kelt vad őszibarack/ *Prunus persica*/
- 18/368. Málna. /*Rubus idaeus*/
- 19/369. Tüske nélküli szeder /*Rubus rusticanus*/
- 20/370. Fekete ribizli / *Ribes nigrum*/
- 21.371. Penyigei „Nemtudom” szilva.
- 22/372. Fekete berkenye / *Aronia melanocarpa*/
- 23/373. Dió. /*Juglans regia*/ „Alsószentiváni A. 117-31.”
- 24/374. Sárga cseresznye /*Prunus avium* Dönissen/
- 25/375. Fekete eperfa / *Morus nigra*/
- 26/376. Magastörzsű fekete ribizli /*Ribes nigrum*/
- 27/377. Erdei fehér borszőlő
- 28/378. Kormos alma-Bóralma /Parker Pepin/
- 29/379. Korai vörös körte
- 30/380. Fehér bódi szilva.
- 31/381. Duránci barack /*Prunus persica*/
- 32/382. Mandula / *Prunus Dulcis*/ „Tétényi kedvenc”.
- 33/383. „Csányi 1” Jonathán típusú alma
34. Őszibarack.” Dixired ”.
35. Kajsziabarack /*Prunus armeniaca*/ „ Pannónia”
36. Besztercei szilva.
37. Nemes alma –Jonathan. / *Malus domestica*/
38. Sárga málna / *Rubus idaeus* 'Fertődi aranyfürt' /

Az ajándékba kapott kis vadbarackfa, táblával jelölve.

Gombatenyészet: **I.**

- 381. Fattyú kucsmagomba / *Mitrophora semilibera* /
- 382. Narancsvörös csészegomba / *Aleuria aurantia* /
- 383. Szömörcsög gomba *Phallus impudicus* /
- 384. Kerti tintagomba / *Caprinus micaceus* /
- 385. Kerti susulyka + / *Inocybe fastigiata* /
- 386. Gyűrűs tuskógomba / *Clitocybe mellea* /
- 387. Mezei szegfűgomba / *Marasmius oreades* /
- 388. Kékhátú galambgomba / *Russula cyanoxantha* /
- 389. Farkastinóru + / *Boletus colopus* /
- 390. Bimbós pöfeteg / *Lycoperdon perlatum* /
- 391. Áltrifla / *Scleroderma vulgare* /
- 392. Piruló őzlábgomba / *Macrolepioda rhacodes* /
- 393. Erdei csiperke / *Psalliota silvatica* /
- 394. Barna porhanyógomba / *Psathyrella hydrophila* /
- 395. Gyűrűs tuskógomba / *Armillaria mellea* /
- 396. Lila pereszke / *Lepista nuda* /
- 397. Téli fülőke / *Flammulina velutipes* /

Hegyvidéki életközösség: **H.**

401. Tiszafa / *Taxus baccata* /
402. Borostyán / *Hedera helix* /
403. Őszi kikerics / *Colchicum autumnale* /
404. Struccharaszt / *Matteuccia struthiopteris* /
405. Odvas keltike / *Corydalis cava* /
406. Kövirózsa / *Sempervivum tectorum* /
407. Hóvirág / *Galanthus nivalis* /
408. Piros árvacsalán / *Lamium purpureum* /
409. Erdei pajzsika / *Dryopteris filix-mas* /
410. Kövi varjúháj / *Sedum rupestre* /
411. Sáfrány / *Crocus vernus* /
412. Madárberkenye / *Sorbus aucuparia* /
413. Tavaszi tőzike / *Leucospermum vernum* /
414. Közönséges boróka / *Juniperus communis* /
415. Illatos hunyor / *Helleborus odorus* /
416. Bükk / *Fagus silvatica* /

Ólbey Irén Általános Iskola Döge

2019. május 8

Elöl a bio-kerti ágyás(lila), mögötte a fűvészkert hazai erdőket bemutató része.

Ólbey Irén Általános Iskola Döge

2019. május 7.

A távoli tájak növényfajait bemutató rész a fűvészkertben 2019.májusában.

A vízi-vízparti életközösség fajait egy mesterséges tóban és körötte találjuk az iskolai fűvészkertben.

A hátsó kerítés mellett komposztálók állnak.

Külön egységet képez az gyomkert, amelynek fajai spontán módon kerültek a kertrészbe.

Az iskolakert hátsó kijárati részén rózsasövény található. Ennek virágzása előtt koratavasszal 1500-db geofiton dísznövény bontja ki szírmait.

Esővízgyűjtő-készre szerelve.

Rózsasövény, mellette hagyma és borsóágyások a hátsó kijáratai részen.

Az iskolaudvarról a gyümölcsöskertbe vezető út.

Az iskolaudvar futballpálya mögötti részén lett kialakítva az iskolai gyümölcsöskert. Itt jónéhány régi tájfajtát, sőt vad gyümölcsalanyokat is bemutatunk. (Lásd fentebb!) A Dendrológiai kert kialakítását a kisvárdai Tankerületi Központ 2018-év őszén elnyert belső pályázata tette lehetővé. A fák közé (kétszer a nagy szél miatt) gyepet telepítettünk-vetettünk. Ezen a részen is megoldottuk a fák locsolását.

Dendrológiai kert./2018-tól.

1. **Enyves éger** /*Alnus glutinosa*/
2. **Szelidgesztenye** *Castanea sativa*
3. **Oszlopos gyertyán** *Carpinus betulus* 'Lucas'
4. **Júdásfa** / *Cercis siliquastrum*/
5. **Kínai mézesfa** *Evodia hupehensis* (
6. **Tarka levelű ezüstfa** *Eleagnus ebbingei* 'Costal Gold',
7. **Vérbükk** *Fagus sylvatica* 'Purpurea')
8. **Homoktövis** *Hippophae rhamnoides*.

9. **Tulipánfa** (*Liriodendron tulipifera*),
10. **Mocsári tölgy** (*Quercus palustris*)
11. **Amerikai vöröstölgy** (*Quercus rubra*, syn.: *Quercus borealis*)
12. **Babiloni szomorúfűz** (*Salix babylonica*)
13. **Aranyszál** / *Ulmus carpinifolia* Wredei/
14. **Cukorsüveg fenyő** /*Picea Glauca Perfecta*
15. **Labdarózsa** /*Viburnum opulus* 'Roseum')
16. **Oszlopos boróka** /*Juniperus communis* Hibernica /
17. **Oszlopos simafenyő** /*Pinus strobus*
18. **Simafenyő** /*Pinus strobus*/
19. **Erdei fenyő** /*Pinus sylvestris*
20. **Lucfenyő** /*Picea abies*/

21. **Ezüst hamisciprus** / *Chamaecyparis lawsoniana* Van. Pelts) Blue FL.
22. **Jegénye nyár, vagy Lombardiai nyár** *Populus nigra* 'Italica'
23. **Csodamogyoró** /*Hamamelis virginiana*/
24. **Bőtermő nagy mogyoró** /*Corylus avellana* /
25. **Kocsányos tölgy** /*Quercus robur*) /
26. **Barkócaberkenye** /*Sorbus torminalis*/
27. **Gömb cseplezmegegy** /*Prunus fruticosa* Globosa/
28. **Húsos som** /*Cornus mas*/
29. **Magas kóris** /*Fraxinus excelsior*/
30. **Közönséges jázmin** /*Jasminum officinale*/
31. **Császárfa** /*Paulownia tomentosa*/
32. **Kínai kenderpálma** /*Trachycarpus fortunei*/
33. **Feketefenyő** *Pinus nigra*/
34. **Seprőzanót** /*Cytisus scoparius*/
35. **Olajfa** / *Olea europaea*/
36. **Vörösfenyő** / *Larix decidua*/

37. **Füge / Ficus carica/**
38. **Hegyi babér /Kalmia latifolia/**
39. **Egybibés galagonya / Crataegus monogyna/**
40. **Korai juhar / Acer platanoides)/**
41. **Vadgesztenye /Aesculus hippocastanum/**
42. **Fehér csüngő nyír /Betula pendula/Betula pendula Youngii /**
43. **Keleti platán Platanus orientalis/**
44. **Borsófa /Caragana arborescens /**
45. **Zselnicemeggy /Prunus padus/**
46. **Szívlevelű szivarfa /Catalpa bignonioides/**
47. **Kislevelű hárs /Tilia coedata/**
48. **Fehér eperfa / Morus alba/**
49. **Tövises lepényfa vagy Gleditsia / Gleditsia triacanthos/**
50. **Mezei juhar / Acer campestre/**
51. **Nordmann jegenyefenyő /Abies nordmanniana/**
52. **Korai juhar / Acer platanoides/**
53. **Tiszafa / Taxus baccata/**
54. **Olasz ciprus /Cupressus sempervirens pyramidalis/**
55. **Fekete dió /Juglans nigra/**
56. **Zsidótövis – Jojóbafa /Ziziphus jujuba/**
57. **Puszpáng /Buxus sempervirens)**
58. **Hortenzia /Hydrangea macrophylla/**
59. **Keleti tuja/Platycladus orientalis,/**
60. **Kínai kissárga fa / Maackia chinensis/**
61. **Hamisciprus / Chamaecyparis lawsoniana)**
62. **Császárfa / Paulownia tomentosa/**
63. **Olasz dísznád /Arundo donax/**
64. **Kislevelű szőlő /**

65. **Kínai lila akác** /(*Wisteria sinensis*/
66. **Fehér akác** / (*Robinia pseudoacacia*/
67. **Kaukázusi jegenyefenyő** /*Abies nordmanniana* /
68. **Törpe szil** /*Ulmus elegantissima* 'Jacqueline Hillier /
69. **Koreai jegenye fenyő** /*Abies koreana*/
70. **Havasi törpefenyő** /*Pinus mugo*/
71. **Zöld levelű japán juhar** /*Acer palmatum* 'Sango Kaku'/
72. **Amerikai hárs** /*Tilia americana*/
73. **Európai vörösfenyő** /*Larix europaea* /
74. **Barkócaberkenye** /*Sorbus torminalis*/
75. **Vadgesztenye** /***Aesculus hippocastanum* L.)**
76. **Kínai mamutfenyő** / *Metasequoia glyptostroboides*/
77. **Amerikai mocsárciprus** /*Taxodium distichum*/
78. **Himalájai cédrus** /*Taxodium distichum*/
79. **Törpe simafenyő** /*Pinus strobus* 'Nana'/
80. **Kínai zöldszerű sövénybambusz** / *Phyllostachys bissetii*/
81. **Mahónia** / *Mahónia nervosa*/

A dendrológiai kert bejárati része. Mellette a gyümölcsös kert fái is láthatók.

Részlet a dendrológiai kertünkől. 2019. június 10-én.

Valamennyi növényfajt táblákkal láttunk el. Itt a pontos fajnév felírás vált be jobban a tapasztalataink szerint.

Iskolakertünket évente 100-150-felnőtt látogató keresi fel. Reméljük sikerül az itt megteremtett kertformákat tovább adni, a megvalósításukhoz, fenntartásukhoz ötleteket adni.

Mint a rövid bemutatásból is látszik a dögei iskolakertünk egy komplex egység- bár a kialakítás a lehetőségeket kihasználva több darabban történt. Fenntartása és megmaradása a gondos ápolásnak, a programszerű délutáni kertprogramunknak is köszönhető.

Döge. 2019. 06. 17.